

FOTÓ: EXTERRA

Jóllakottan cammogva

A savanna oroszlánjai kihagyhatatlan fotós-célpontok. Nem teljesíthetetlen a küldetés, de minden turista nyugtalan, míg nincs birtokában a trófea...

Erősebbé az elsőbbség!

A kis terepjáró erős tolatásban, vezetője próbál belelátni az elefánt fejébe: vajon merre vezet a megszokott útvonala a védett terület kövezett szakaszát is érintve? Valójában pont ott tért le róla, ahol ebben a pillanatban gördül az autó...

A KELET-AFRIKAI „ÖTÖK”

▷ SZÖVEG: SOLYMÁRI DÁNIEL

A Fekete-Afrikába utazó magyarok elsődleges célterülete Kelet-Afrika valamelyik híres nemzeti parkja: a Serengeti, a Ngorongoro, a Tsavo East, a Lake Nakuru és természetesen a Kilimandzsáró meg a Kenya-hegység védett vagy akár világörökségi helyszínei. Az egyik itteni őslakos nép, a maszajok a Végtelen Föld birodalmának nevezik a Kenya és Tanzánia térségében húzódó, hatalmas savannavidéket. A nyelvükön Serengetinek hívott, egykori életterük ma már egyet jelent a két ország határán elterülő nemzeti parkkal, és míg az 1980-as években a látogatószám még alig érte el az évi 10 ezret, napjainkban tízszer ennyien érkeznek ide szafarizni –

jól jövedelmező iparágat táplálva ezzel az érintett országokban.

E nemzeti parkok turistáinak egyik „bakancslista” célja, hogy „összegyűjtsék”, egyetlen út során lássák a Big Five-öt, a kontinens öt klasszikus nagyvadját. Az eredetileg vadászkifejezként használt csoportnév az öt, legnehezebben elejtethető (így legjelentősebb presztízsű) afrikai vadat jelentette: az oroszlánt, a leopárdot, a mára súlyosan veszélyeztetett keskenyszájú orrszarvút, az afrikai elefántot, valamint a kafferbivalyt. A kifejezést mára a szafarikat szervező cégek is előszeretettel használják: nem csupán PR-elem, hanem gyakran játék, kihívás is az utazóknak: ki veszi észre, gyűjti össze hamarabb az öt nagyvad-lát-

ványt? Ez gyakran nem is olyan egyszerű, bár a vezetők, sofőrök mindent elkövetnek, hogy egymás közt rádiókapcsolatban maradva megosszák egymással a „lelőhelyekkel” kapcsolatos legfrissebb információkat. (A leopárd például gyakran a fák magas ágain, a lombkoronába merülve rejtőzik a kíváncsi szemek és kamerák elől. Nem úgy az oroszlán, amely lakmározást követően előszeretettel cammog vagy napozik az utak mentén.)

E vidék idegenforgalmilag legnépszerűbb, nagyvadlesnek is ott-hont adó országa Kenya. Itt található Kelet-Afrika másik „nagyötöse”, vagyis azon törzsi etnikumok csoportja, amelyek az egész térségben igen jelentős aránnyal

és társadalmi-politikai befolyással rendelkeznek. Ők a bantu és a nílusi (vagy nilota) népek közé tartozó kikujuk, luók, luhják, kalendzinek és kambák (melléjük még a maszajok és a kiszík a jelentősebbek). Ám míg Kenyában a társadalom közel 20%-a kikuju, tizenöt-tizenöt százaléka luo, luhja és kalendzsin, addig például Tanzánia két főbb etnikuma, a (bantu) sukumák és nyamwezik itt csupán a társadalom kicsiny töredékét alkotják. Hasonló figyelhető meg még az ugandai társadalomban is, amely olyannyira összetett, hogy egyik népnek sincs meghatározó többsége.

Kenyában – és a térségben általában – a társadalmi szerep-

körök nagymértékben e törzsetnikai hovatartozás szerint alakulnak. Bár nyilván általánosított a kép, de például a korábban mezőgazdasági állattartó kikujuk mára jellemzően az üzleti és politikai életben aktívak, a Tanzániától Etiópiáig, az egész Viktória-tó medencéjében élő, egykor harcos és döntően halászó luók ma gyakran az akadémiai, tudományos életben jeleskednek. És természetesen egyáltalán nem mindegy, hogy egy-egy híresség, befolyásos személyiség melyik törzsből származik: Jomo és Uhuru Kenyatta, Kenya első elnöke és annak fia, az ország jelenlegi vezetője, vagy Dedan Kimathi, az egykori Mau Mau mozgalom

főnöke például kikuju. Raila Odinga, korábbi kenyai miniszterelnök, Kenyatta nevezetes ellenfele és Tom Mboya, hajdani kenyai államférfi, vagy éppen a volt amerikai elnök, Barack Obama pedig a luók híressége.

Az 5-ös szám persze még jó pár szempontból felmerülhet... Például 5000 m fölé magasodnak a kontinens legmagasabb csúcsai (és pont itt, Kelet-Afrikában), van is belőlük mindjárt öt: Kilimandzsáró – Kibo/Uhuru 5895 m és Mawenzi 5148 m (Tanzánia), Kenya-hegység – Batian 5199 m és Nelion 5188 m (Kenya), Ruwenzori-hegység – Mount Stanley, Margherita 5109 m (Uganda–Kongói Demokratikus Köztársaság).

SOLYMÁRI DÁNIEL

A MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT NEMZETKÖZI KAPCSOLATAINAK VEZETŐJE, HUMANITÁRIUS ÉS FEJLESZTÉSI SEGÉLYEZÉSI SZAKEMBER, AFRIKA-KUTATÓ